

Javaslat a

Huszár János Apáczai Csere János-díjas történelemtanár, Bél Mátyás-díjas helytörténész (1924–2017) szellemi öröksége

települési/tájegységi/ágazati¹

értéktárba történő felvételéhez

PÁPAI POLGÁRMESTERI HIVATAL KÖZPONTI IRODA	
ÉRKEZETT: 2024 APR 03.	
Ügyszám: P01/216-5/2024.	
Melléklet:db	Ügyintéző: H.H.

Készítette:

KERECSENYI ZOLTÁN (név)
Kerecsényi Zoltán (aláírás)
PÁPA, 2024. IV. 2. (település, dátum)

(P. H.)

Kerecsényi Zoltán
8500 Pápa, Szt. István út 6.

¹ Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

Horváth H.
2024. 04. 03.

Dr. SK

OS20

2024 -04- 03

d. kanto

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Kerecsényi Zoltán (ügyvivő, a Pápai Petőfi Városbarát Egylet /PVE/ civil közössége nevében)

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Kerecsényi Zoltán**

Levelezési cím: **8500 Pápa, Szent István út 6.**

Telefonszám: **06/70/65-62-189**

E-mail cím: **epve01@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

Huszár János Apáczai Csere János-díjas történelemtanár, Bél Mátyás-díjas helytörténész (1924–2017) szellemi öröksége

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:²

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

☐ igen
amely nemzetiség:³

☒ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Pápa város**

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- ☒ települési ☐ tájegységi ☐ ágazati

amely értéktár neve: **Pápa Város Települési Értéktára**

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

² Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

³ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

Huszár János Apáczai Csere János-díjas történelemtanár, Bél Mátyás-díjas helytörténész (1924–2017) éppen száz esztendővel ezelőtt, Pápán látta meg a napvilágot; iskoláit is itt végezte, a Pápai Református Elemi Népiskolában, majd a Pápai Államilag Segélyezett Katolikus Polgári Fiúiskolában. A Pápai Állami Tanítóképző Intézetben szerezte meg jeles rendű tanítói oklevelét.

A második világhégés utolsó időszakában a pápai ejtőernyős ezrednél katonáskodott, két alkalommal teljesített frontszolgálatot; részt vett a komáromi páncélos ütközetben és a balatoni csatában.

Magyar-történelem szakos tanári diplomára a háborút követően, Budapesten tett szert kitűnő eredménnyel, a Pedagógiai Főiskolán. Pedagógusi pályáját szülővárosában kezdte, a Pápai Református Kollégium általános iskolájában.

Az államosítás után mintegy harminchat esztendőn át tanított egykori alma materében, a II. számú Általános Iskolában (korábbi nevén a Pápai Államilag Segélyezett Katolikus Polgári Fiúiskolában). Tanári működése alatt egy rövid ideig igazgatóhelyettesként, aztán még rövidebb ideig megbízott igazgatóként munkált. (Sohasem lehetett belőle „rendes” igazgató, mert nem lépett be a pártba.)

Bő két évtizeden át előbb magyar-történelem szakos felügyelőként, majd vezető szakfelügyelőként lett a leginkább közismert. A történelem szaktárgy gondozása területén országos jelentőségű ismertséget vívott ki magának. Éveken át közreműködője volt a Történelemtanítás című országos folyóirat szerkesztésének, s nem egy tankönyv összeállításának.

Mindvégig sokrétű nevelő hérében állt; a humán tárgyak mellett testneveléssel is foglalkozott, szervezett tornászcsapatokat, tornaünnepélyeket, sőt gyermekkart is. Ő volt az életrehívója a pápai Séllyei István Református Vegyeskarnak, s egész estéket betöltő színdarabok megrendezését is vállalta.

De természetesen számára mindig is a legfőbb szenvedélyt a szeretett város, a helyi múlt értékeinek feltárása, őrzése és továbbadása jelentette. Már diákként is honismerettel kapcsolatos foglalkozásokat és előadásokat tartott. Ettől fogva aztán nem volt megállása; egész életútján keresztül rengeteg dolgozat, tanulmány, cikk került ki íróasztaláról. Méghozzá a legkülönbélebb, a legszínesebb helytörténeti vonatkozásokban (például: Huszár Gál élettörténete, Jókai Mór, Petőfi Sándor, Vitéz Bertalan Árpád, Somogyváry Gyula, Nagy László pápai kötődései, 1848/49 helyi és környékbeli hősei, Kmety György és honvédeknek csornai és ihászi küzdelmei, illetve a pápai első és második világháborús személyiségek, köztük a mártírrá lett László Miklós, valamint az ejtőernyős katonák emlékezete). Kezdeményezésére-javaslatára nevezték el egykori iskolatársáról, Nagy László Kossuth-díjas költőről a II. számú Általános Iskolát.

Az 1983-as országos, televíziós Jókai-vetélkedő hatására kezdett mind lendületesebb ismeretterjesztő munkába; újjászervezte a város nagy múltú kulturális szervezetét, a Pápai Jókai Kört, melynek rendkívül aktív vezetőjeként, főtitkáráként számtalan kezdeményezést valósított meg bő két évtizeden át. Az új, XX. század végi Pápai Jókai Kör a főtitkár Huszár János népszerű kisugárzásával, megkapó ötleteivel vált újra nagygyá, Pápa legjelentősebb egyesületévé. Ennek keretein belül, a hosszú évek alatt sok-sok neves közéleti, irodalmi és tudományos személyiség látogatott vissza hívó szavára Pápára, s erősödtek újra olyan elszármazottak számai a szeretett várossal, mint Rab Zsuzsáé, Csoóri Sándoré, Lőrincze

Lajosé, vagy Jókay Sándoré, stb.

Fáradhatatlan szerkesztői-szerzői munkájával tucatnyi helytörténeti kiadvány került a pápaiak kezébe, s ezek mellett, irányításával még több emlékjelel – utcanév-magyarázó táblácska, emléktábla – került felállításra, felújításra, újraavatásra. Elég csak a pápai Huszár lakótelep ejtőernyős-emlékművére, az 1849-ben Csornánál megsebesült, és Pápán elhunyt 34 honvéd millenniumi emlékparki kopjafájára, a francia katonák Anna téri emlékkeresztjének megújítására, az első világháborúkor, a katonakórházakban elhunytak központi emlékkeresztjére, vagy a Török Bálint utcai Szöllősy–Makrai-féle gránittáblára gondolni.

A Jókai Kör mellett mindig is szívvel-lélekkel vezette a városi helytörténeti kört, pontosabb nevén a Várostörténeti–Honismereti Kört, aztán az általa kitalált pedagógiatörténeti és ipartörténeti közösséget, és nem feledhető ki a sorból a „Szűkebb pátriánk” címet viselő, a diákok százai számára meghirdetett nagysikerű honismereti tanfolyam sem, mely ugyancsak hosszas időközön át jelentett igen aktív szervezői elfoglaltságot a Tanár Úr számára. Sokat tett a pápai levéltár népszerűsítéséért is, melynek gyűjteményeit értékes anyagokkal gyarapította.

Rendkívül buzgó, dolgos pályafutása alatt, csupaszív pedagógiai-lokálpatrióta fáradozásaiért számos elismerésben részesült. A teljesség igénye nélkül, említésre méltóak a legrangosabbak: Apáczai Csere János-díj (1982), Bél Mátyás-díj (1994), Pápa Városért Érdemérem (1993), Veszprém Megye Érdemrendje (2001), Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt (2011).

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Arany János szavaival élve: „*NEM HAL MEG AZ, KI MILLIÓKRA KÖLTI DÚS ÉLTE KINCSEIT...*”! 2024-ben kerek 100 esztendősen lenne Pápa város néhai ikonikus alakja, a jeles pápai pedagógus és helytörténész: Huszár János. Míg lesznek szülővárosunkat hően szerető, a múlt, a hagyományok, az értékek iránt érdeklődő pápai polgárok, elkerülhetetlen lesz nemcsak kézbe venni, de használni, tanítani és ápolni is a Huszár János által reánk hagyottakat. Huszár János, Huszár Tanár Úr, János bácsi emlékezete, szellemi öröksége megkerülhetetlen-elfelejtethetetlen. Életével, munkásságával teljesebbé váltunk mi, pápaiak, s szélesedjék az elkövetkezendő pápaiak látószöge is, legyen szebb, teljesebb az eljövendő Pápa is Huszár Tanár Úr üzenet-művei és emlékezete által. A 100. születési évfordulón szellemi öröksége, emlékezete váljék Pápa Város Települési Értéktárának a részévé!

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

- Huszár János (szerk.): A pápai Jókai Kör emlékkönyve. Jókai Kör, Pápa, 1993.
- Huszár János: Honvéd ejtőernyősök Pápán 1939–1945. Jókai Kör, Pápa, 1993.
- Huszár János (szerk.): A Pápai Ipartestület Emlékkönyve 1886–1996. Pápai Ipartestület, Pápa, 1996.
- Huszár János: Múltidéző történetek Pápáról. Jókai Mór Városi Könyvtár, Pápa, 2005.

- Huszár János. = <https://varosikonyvtar.papa.hu/node/11503> (Letöltés ideje: 2024. április 1.)
- Tölgyesi József (szerk.): Huszár János pedagógiai és közéleti munkássága. – Veszprém megyei pedagógus életrajzok 9. Veszprém, 2009.
- 95 éves lenne Huszár János helytörténész. = <https://www.infopapa.hu/hirek/olvas/95-eves-lenne-huszar-janos-helytortenesz-2019-06-16-071207> (Letöltés ideje: 2024. április 1.)

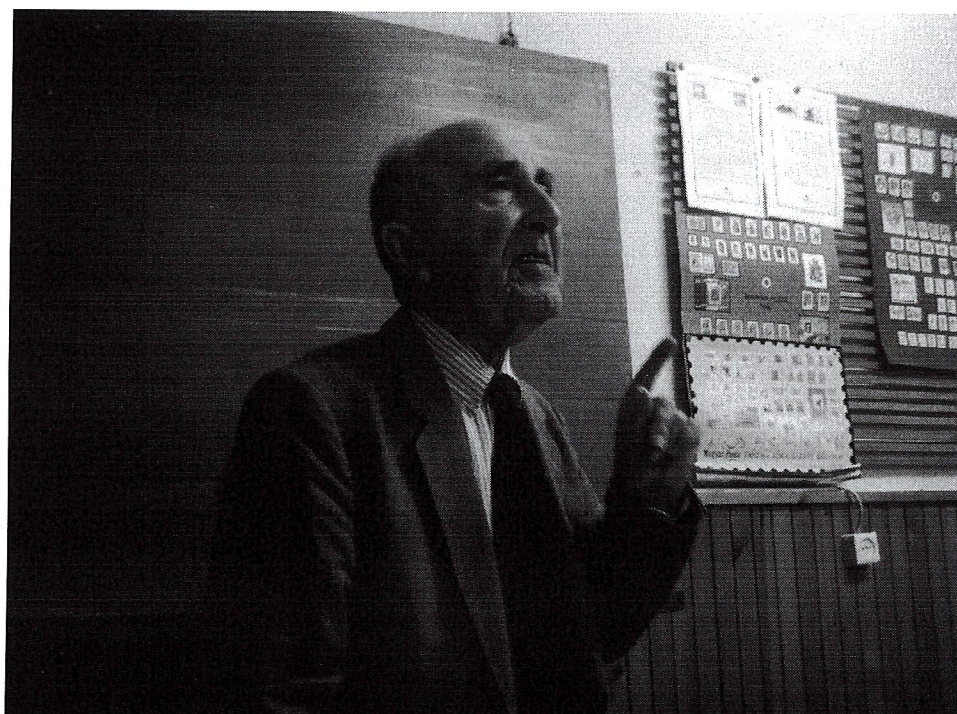
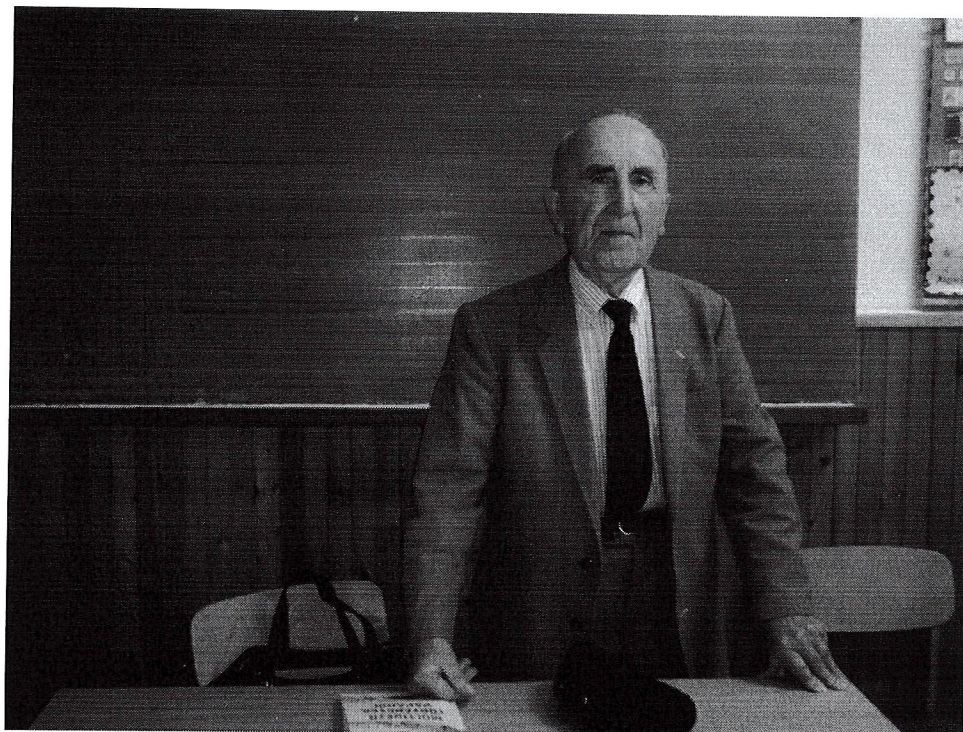
9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: –

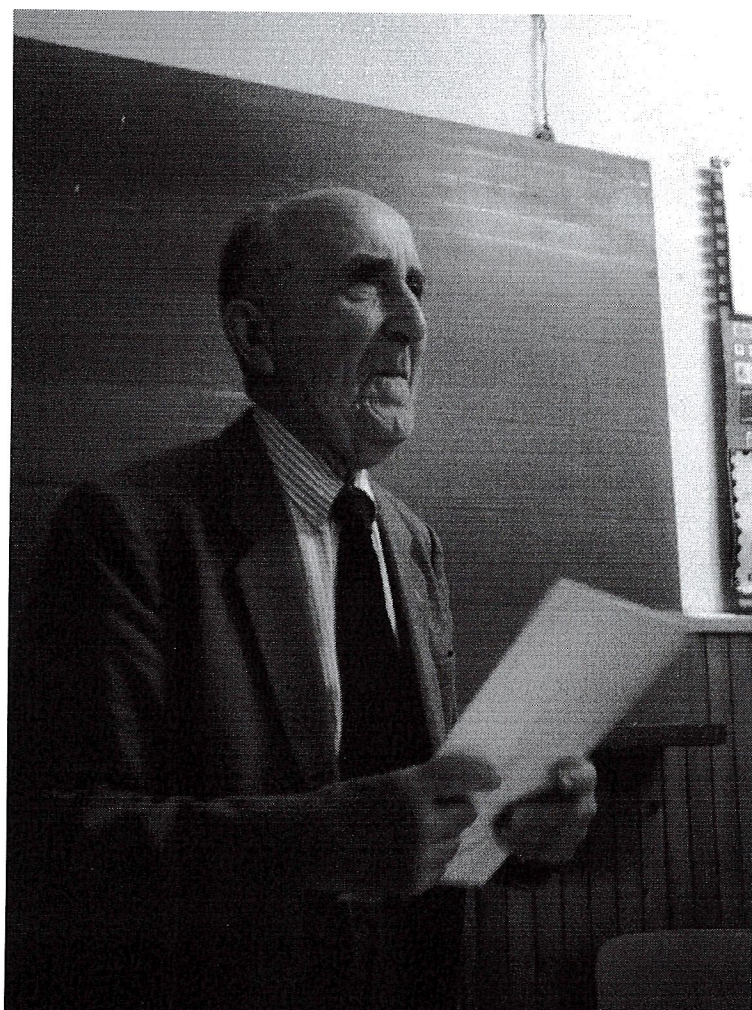
III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

1. Fényképes melléklet

Kerecsényi Zoltán fotófelvételei Huszár Jánosról. A pillanatfelvételek a pápai Vároštörténeti–Honismereti Kör várkastélybeli foglalkozása közben készültek 2006. május 17-én.

Hozzájáruló nyilatkozat a benyújtott dokumentáció szabad felhasználásról

Alulírott.....KERECSÉNYI ZOLTÁN..... kijelentem, hogy jelen nyilatkozat aláírásával hozzájárulok a Pápai Települési Értéktár Bizottsághoz benyújtásra kerülő, a Pápai Települési Értéktárba felvételre javasolt nemzeti értékkel kapcsolatban a benyújtott teljes dokumentáció¹ (ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználását is) korlátlan és szabad felhasználásához.

Kelt: PÁPA, 2024. IV. 2.

Kerecsényi Zoltán

Aláírás

Kerecsényi Zoltán
8500 Pápa, Szt. István út 6.

¹ A magyar nemzeti értékek és hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról szóló 324/2020. (VII.1) Korm.rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 9. § (3) bekezdése alapján, a 8. § (4) pont h) alpontja figyelembe vételével

Nem saját készítésű dokumentumok javaslatba történő szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának a szabad felhasználásról szóló hozzájáruló nyilatkozata szükséges!

Dr. habil. Huszár Ágnes kandidátus, nyelvészprofesszor ajánlása

Ajánlás Huszár János Apáczai Csere János-díjas történelemtanár, Bél Mátyás-díjas helytörténész (1924–2017) szellemi öröksége Pápa Város Települési Értéktárába való felvételére

Édesapámnak két szenvedélye volt. Az egyik a szülővárosa, Pápa iránti szeretete, amelyet annak története iránti érdeklődése egészített ki. Úgy gondolta, akkor tudjuk tudatosan megélni a jelent és építeni a jövőt, ha alaposan ismerjük a múltat. Tizenkét történelmi tárgyú könyvet írt Pápáról, és számos publikációja jelent meg tudományos folyóiratokban. Ezek közül tudományos szempontból a legértékesebb az 1993-ban megjelent Honvéd ejtőernyősök Pápán 1939-1945 című könyve. Ez több kiadást is megért, a hadtudományi szakmunkákban sokszor idézték, külföldi szerzők is. Javasoltam neki, hogy jelentessünk meg belőle angolul egy rövidített változatot, de nem volt hozzá kedve, őt mindenekelőtt a magyar olvasók érdekelték.

A másik szenvedélye pedagógiai volt. Átéltető élményeket adott tanítványainak történelemóráin, és szakfelügyelőként is arra törekedett, hogy ezt a pedagógiai ethoszt átadja a meglátogatott pedagógusoknak. Amikor nyugdíjba ment, a Jókai Kör elnökeként és a Szűkebb pátriánk életre hívójaként egyesítette ezt a két szenvedélyét. Tanította, nevelte, művelte a fiatalabb és a kevésbé fiatal generációkat. Ezt tekintette hivatásának. Megszerettette a várost, annak a történelmét és az egész magyar és egyetemes kultúrát mindazokkal, akik fogékonyak voltak rá. Úgy látom, sokan voltak azok, akik édesapámra úgy tekintettek, mint egy olyan tanáremberre, aki kézen fogta és közel vitte őket a tudáson és meggyőződésen alapuló hazaszeretethez.

Pápa több évszázada iskolaváros. Iskoláiban kiváló diákok nevelődtek, nagyszerű tanárok tanították őket. Javaslom, hogy Huszár Jánost mint példamutató tanárt pedagógiai és honismereti tevékenysége alapján vegyék fel a Pápa Város Települési Értéktárába.

Budapest, 2024. április 2.

Dr. Huszár Ágnes

egyetemi oktató